MINISTERSTVO ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
812 35 BRATISLAVA, NÁMESTIE LUDOVÍTA ŠTÚRA 1

Odbor ochrany prírody a krajiny

Bratislava 5.5.2005
Číslo: 185/87/05-5.1
Vybavuje: Kvaššay

R o z h o d n u t i e

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, odbor ochrany prírody a krajiny ako príslušný orgán štátnej správy podľa § 2 ods. 1 písm. c) zákona č. 525/2003 Z.z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov a § 65 ods. 1 písm. h) zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny, na základe žiadosti Slovenského poľovníckeho zväzu. Poľovníckeho združenia „Kamenná" Liptovské Sliače (ďalej len "žiadateľ") zo dňa 25.1.2005, v súlade s § 40 ods. 2 a 3 písm. b) zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny (ďalej len "zákon") a § 46 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní po dohode s Ministerstvom pôdohospodárstva SR

p o v o ľ u j e v ý n i m k u

zo zákazov ustanovených § 35 ods. 1 písm. a), f), h) a i) zákona. Výnimkou sa povoľuje žiadateľovi usmrtiť jedného jedinca medveďa hnedého v poľovnom revíri Kamenná v období od 1.6.2005 do 30.11.2005 posliedkou a od 1.6.2005 do 15.12.2005 postrieľkou na lokalitách písomne dohodnutých so ŠOP SR – Správou NP Nízke Tatry v rámci regulácie početnosti populácie v roku 2005, držať, predať, ponúkať s cieľom predaja a premiestňovať alebo prepravovať usmrteného jedinca medveďa hnedého.

Podmienky rozhodnutia v zmysle § 82 ods. 12 zákona:

1. Usmrtený bude jedinec, ktorého hmotnosť **nepresiahne 100 kg alebo šírka jeho prednej laby je do 12 cm a zároveň dĺžka zadnej laby do 21 cm.**
2. Lokalita a zahájenie vnadenia, ako aj lokalita odstrelu (vrátane posliedky), bude vopred písomne dohodnutá so ŠOP SR - Správou NP Nízke Tatry.

3. Odstrelu **nebude** predchádzať **vnadenie mäsitou návnadou.**
4. Plánovaný čas lovu, resp. príchod hosťa bude vopred oznámený ŠOP SR - Správe NP Nízke Tatry.
5. Odstrel medveďa bude neodkladne oznámený ŠOP SR - Správe NP Nízke Tatry s cieľom kontroly dodržiavania podmienok výnimky a vykonania prehliadky usmrteného jedinca.
6. Do príchodu zástupcu ŠOP SR - Správy NP Nízke Tatry (ďalej len „kontaktná osoba") bude ulovený medveď ponechaný na mieste odlovu **(meranie vykonáva výhradne kontaktná osoba).** Hmotnosť usmrteného jedinca sa posudzuje spolu s vývrhom. Zástupca žiadateľa vopred zabezpečí možnosť odváženia uloveného jedinca s presnosťou na 0,5 kg.
7. Žiadateľ umožní kontaktnej osobe odber vzorky (zo srsti, svaloviny, vnútorných orgánov, krvi a pod.) z usmrteného medveďa na účely analýz.
8. Formulár "Hlásenie o usmrtení medveďa hnedého" s údajmi o usmrtenom medveďovi zašle žiadateľ na Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, odbor ochrany prírody a krajiny, Námestie Ľ. Štúra 1, 812 35 Bratislava **do dvoch týždňov** od realizácie usmrtenia.

Osobitné predpisy, ako aj ostatné ustanovenia zákona, ostávajú povolením tejto výnimky nedotknuté.

Odôvodnenie:

Listom zo dňa 25.1.2005 požiadal žiadateľ Ministerstvo životného prostredia SR, odbor ochrany prírody a krajiny (ďalej len "ministerstvo") o povolenie výnimky z podmienok ochrany chráneného druhu živočícha.

Dňa 28.1.2003 bol na ministerstvo doručený list Lesoochranárskeho zoskupenia VLK (ďalej len „LOZ VLK"), ktorým požiadalo, aby bolo v zmysle § 82 ods. 3 zákona upovedomené o začatých správnych konaniach, v ktorých môžu byť dotknuté záujmy ochrany prírody a krajiny chránené zákonom a ktoré sa dotýkajú udeľovania výnimiek z ochrany druhov alebo území. Na jeho základe ministerstvo upovedomilo LOZ VLK aj o predmetnom konaní. LOZ VLK listom dňa 4.2.2005 oznámilo svoju účasť, okrem iných, aj v konaní žiadateľa.

Na základe minuloročných negatívnych skúseností ministerstvo zvolalo pracovné rokovanie za účasti mimovládnych organizácií, ktoré v rámci rozhodovania o výnimkách z ochrany medveďa hnedého v roku 2004 požiadali o účasť v konaní resp. písomne vyjadrili návrhy na zmenu systému regulácie populácie medveďa.

Cieľom rokovania bolo oboznámenie sa a hľadanie konsenzu medzi názormi mimovládnych organizácií zameranými na ochranu prírody a ochranu zvierat na jednej strane a zástupcami mimovládnych organizácií zameranými na výkon poľovníctva na strane druhej, na spôsob ochrany a regulácie početnosti populácie medveďa hnedého na Slovensku.

V rámci pracovného rokovania sa zúčastneným nepodarilo dosiahnuť spoločný názor na spôsob regulácie populácie medveďa hnedého, ktorý by orgán ochrany prírody a krajiny mohol uplatniť pri rozhodovaní o udelení výnimiek z ochrany tohto chráneného druhu živočícha v roku 2005.

Po vyhodnotení výsledkov regulácie početnosti medveďa hnedého v roku 2004 s prihliadnutím na vyššie uvedené, boli v spolupráci so Štátnou ochranou prírody SR (ďalej len „ŠOP SR") prijaté nasledovné kritériá, na základe ktorých boli posudzované všetky doručené žiadosti.

1. Žiadosti o výnimky boli posudzované s ohľadom na celú populáciu medveďa hnedého na Slovensku resp. s ohľadom na populáciu v rámci geomorfologického celku (poľovnej oblasti).
2. Usmrcovanie je navrhované prednostne na lokalitách, kde v roku 2004 došlo k výskytu dokladovaných škôd na hospodárskych zvieratách a včelstvách väčšieho rozsahu.
3. Usmrcovanie nie je navrhované v chránených územiach v 3. až 5. stupni ochrany, s výnimkou lokalít s výskytom závažných dokladovaných škôd. Tu bude prednostne povoľovaný len ochranný odstrel na základe aktuálneho výskytu dokladovaných škôd.

4. Usmrcovanie nie je navrhované na východnom okraji areálu, s výnimkou lokalít s výskytom dokladovaných škôd.

5. Ročná kvóta regulácie početnosti je max. 10 % z odhadovanej veľkosti populácie pričom sa predpokladá priemerná hustota 1 medveď na 1524 ha poľovnej plochy.

6. V rámci regulácie početnosti budú povoľované len jedince o hmotnosti do 100 kg alebo jedince so šírkou prednej laby do 12 cm a zároveň dĺžkou zadnej laby do 21 cm, vnadenie na nemäsitú návnadu.

7. Regulačný lov povoľovať len v období od 1.6. do 30.11.2005 posliedkou a od 1.6. do 15.12.2005 postriežkou.

8. Pre jeden poľovný revír povoliť usmrtenie len jedného jedinca medveďa hnedého.

Ministerstvo, keďže podľa § 40 ods. 2 zákona môže v odôvodnených prípadoch povoliť výnimku z podmienok ochrany chránených druhov, vybraných druhov rastlín a vybraných druhov živočíchov, ak ide o chránené druhy živočíchov, ktoré sú zároveň poľovnou zverou, až po dohode s Ministerstvom pôdohospodárstva SR; a to len v prípade, že neexistuje iná alternatíva a výnimka neohrozí zachovanie populácií dotknutých druhov, oboznámilo MP SR s uvedenými kritériami listom zo dňa 9.3.2005. MP SR reagovalo listom č. 2471/2005-720/212 dňa 4.4.2005. Dňa 7.4.2005 sa na ministerstve uskutočnilo rokovanie s cieľom uzavrieť dohodu, podľa vyššie uvedeného ustanovenia zákona a umožniť reguláciu početnosti medveďa hnedého v roku 2005.

Na tomto rokovaní bola dosiahnutá dohoda len v počte a konkretizácií subjektov, kde bude povolená výnimka, v povolení výnimky do 100 kg u subjektov, ktorí vyššiu váhovú kategóriu nežiadali a v povolení výnimky od 1.6.2005 do 15.12.2005 u subjektov, ktorí žiadali iba jesenný lov. V problematike jarného odstrelu na tomto rokovaní dohoda nebola dosiahnutá. MP SR následne listom č. 2471/2005-720/212 zo dňa 11.4.2005 upustilo od požiadavky realizácie jarného lovu medveďa hnedého v rámci regulácie početnosti v roku 2005.

Ministerstvo oboznámilo účastníkov konania s podkladmi rozhodnutia listom č. 185/87/05-5.1 zo dňa 15.4.2005, ktorý bol doručený dňa 21.4.2005, resp. 26.4.2005. Žiadateľ sa k nim vyjadril listom dňa 27.4.2005 a vyslovil s nimi súhlas.

LOZ VLK listom zo dňa 27.4.2005, ktorý bol na ministerstvo doručený dňa 2.5.2005, vyjadrilo svoj nesúhlas s ďalším uskutočňovaním regulačného lovu medveďov minimálne do doby, než sa zistí reálny stav populácie a ako jediné možnosti lovu odporúča iba ochranný odstrel medveďov spôsobujúcich opakované škody na hospodárskych zvieratách, či včelstvách (podmienkou však musí byť zabezpečená účinná ochrana, komisionálne zhodnotenie škôd za prítomnosti ŠOP SR a odmeraním parametrov stôp, na ktoré sa bude výnimka vzťahovať), resp. odstrel medveďov synantropných, ohrozujúcich svojim správaním zdravie ľudí.

LOZ VLK namietalo, že ministerstvo sa podieľa na obchode – love medveďov i napriek smerniciam EÚ, pri nezistenom skutočnom stave populácie medveďa hnedého (dokladované listom MP SR č. EVIZ 62/2005-120 zo dňa 20.4.2005, ktorým MP SR odmietlo sprístupniť informáciu o oficiálne nahlásených stavoch vlkov, medveďov a rysov od roku 1990 do roku 2005 na území Slovenska), ako aj neznalosti ekológie tohto druhu. Pripomenulo, že na Slovensku nie je uskutočňovaný žiadny komplexný program na predchádzanie konfliktov s ľuďmi a na predchádzanie vzniku škôd spôsobených medveďmi. Vyslovilo počudovanie nad nefunkčnosťou poradného orgánu ministra životného prostredia SR a ministra pôdohospodárstva SR - Komisie pre veľké šelmy a vyjadrilo názor, že o osude veľkých šeliem rozhodujú jednotlivci, bez náležitej diskusie, argumentov a zdôvodnení.

Postup ministerstva ako príslušného orgánu ochrany prírody a krajiny pri povoľovaní výnimiek z podmienok ochrany medveďa hnedého je v súlade s článkom 16 ods.1 smernice rady ES č.92/43/EHS o ochrane biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín z 21. mája 1992.

Napriek snahám o celoplošné sčítanie veľkých šeliem v r. 2003 (neúspešné pre klimatické podmienky) a v r.2004 (veterná kalamita vo významnej časti areálu), skutočne nebolo realizované sčítanie početnosti medveďa hnedého na Slovensku. Odhady početnosti uplatňované pri stanovení

kvóty regulácie (600-800 jedincov) predstavujú 45 – 60 % počtov podľa oficiálnej poľovníckej štatistiky (r.2003).

Postup ministerstva je v súlade s materiálom „Postup orgánov a organizácií ochrany prírody pri povoľovaní výnimky na usmrtenie jedincov medveďa hnedého /Ursus arctos/ a vlka dravého /Canis lupus/ na Slovensku", ktorý bol schválený operatívnou poradou ministra životného prostredia SR dňa 29.1.1998. Všetky žiadosti o výnimky z podmienok ochrany medveďa hnedého za účelom jeho usmrtenia v rámci regulačného lovu v príslušnom roku sú posudzované odbornou organizáciou - ŠOP SR podľa jednotných kritérií:

1/ Výnimky povoľovať s ohľadom na celú populáciu medveďa hnedého na Slovensku resp. s ohľadom na populáciu v rámci geomorfologického celku /poľovnej oblasti.

2/ Usmrtenie povoľovať prednostne na lokalitách, kde v predchádzajúcom roku došlo k výskytu dokladovaných škôd na hospodárskych zvieratách a včelstvách väčšieho rozsahu.

3/ Nepovoľovať reguláciu v chránených územiach v 3. až 5. stupni ochrany. Tu povoľovať prednostne len ochranný odstrel na základe aktuálneho výskytu dokladovaných škôd.

4/ Nepovoľovať usmrcovanie na východnom okraji areálu, s výnimkou lokalít s výskytom dokladovaných škôd.

5/ Ročná kvóta regulácie početnosti je do 10% z odhadovanej veľkosti populácie 600-800 jedincov t.j. 60- 80 jedincov. Veľkosť kvóty pre geomorfologické celky/poľovné oblasti stanoviť na základe výsledkov sčítania v teréne, ak nebolo realizované tak ako 10% podiel z populácie určenej výpočtom na základe priemernej hustoty 1 medveď na 1524 ha poľovnej plochy.

6/ V rámci regulačného lovu povoľovať len jedince o hmotnosti do 100 kg, resp. jedince so šírkou prednej laby do 12 cm a zároveň dĺžkou zadnej laby do 21 cm.

7/ Vnadiť len na nemäsitú návnadu.

8/ Reguláciu početnosti povoľovať len v období od 1.6. do 15.12. príslušného roka.

Uplatňované kritériá sú prísnejšie resp. zodpovedajú pravidlám regulácie uplatňovaným inými európskymi krajinami s porovnateľným stavom populácie medveďa hnedého (Slovinsko, Švédsko, Rumunsko).

Riešenie preventívnych opatrení je otázkou výkonu viacerých právnych predpisov a uskutočnenia podporných programov nielen v sektore životného prostredia ale aj v sektore poľnohospodárstva, hospodárstva a vnútra s príslušnosťou orgánov štátnej správy ale aj samosprávy. Napríklad riešenie otázky nakladania s komunálnymi odpadmi v horských rekreačných strediskách je v právomoci územne príslušných obcí. Vzhľadom na uvedené nie je možné očakávať komplexné riešenie tohto problému od ŠOP SR alebo MŽP SR.

Ustanovenie Komisie pre veľké šelmy bolo iniciované v r.1999 zo strany ŠOP SR a MŽP SR a to v súlade s odporučeniami Akčného plánu na ochranu medveďa hnedého v Európe, schváleného stálym výborom Bernskej konvencie odporúčaním č.74 v r.1999. Žiaľ, v podmienkach Slovenska sa nedarí napĺňať základné poslanie tohto poradného orgánu a to komplexné riešenie problematiky výskumu, ochrany, manažmentu, riešenia prevencie konfliktov, výchovy a zvyšovania povedomia verejnosti vo vzťahu k šelmám a jednotlivé zasadnutia komisie neprniesli ani za niekoľkoročné obdobie žiaden posun v tejto oblasti.

Pri stanovovaní podmienok výnimky vychádzalo ministerstvo zBernského dohovoru.

Po posúdení žiadosti SPZ, PZ „Kamenná" podľa vyššie uvedených pravidiel, rozhodlo ministerstvo tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Ministerstvo žiadateľa upozornilo, že povolením výnimky ostávajú nedotknuté osobitné predpisy [napr. vyhláška MPaVŽ SSR č. 172/1975 Zb. o ochrane a o čase, spôsobe a podmienkach lovu niektorých druhov zveri, zákon č. 237/2002 Z.z. o obchode s ohrozenými druhmi voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín a o zmene a doplnení niektorých zákonov, napr. vývoz trofeje (medvedej kože) je možný len s platným povolením (permit CITES)], ako aj ostatné ustanovenia zákona.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podľa § 61 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní podať rozklad do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, Nám. Ľ. Štúra 1, 812 35 Bratislava. Toto rozhodnutie nie je preskúmateľné súdom podľa zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov pokiaľ nebol vyčerpaný riadny opravný prostriedok.

RNDr. Anna Jusková
riaditeľka odboru

Rozhodnutie dostanú:

1. Slovenský poľovnícky zväz, Poľovnícke združenie „Kamenná, Pavel Gejdoš, 034 84 Liptovské Sliače č. 739
2. Lesoochranárske zoskupenie VLK, 082 13 Tulčík 27

Po nadobudnutí právoplatnosti na vedomie:

1. Krajský úrad životného prostredia, Nám. M.R.Štefánika 1, 010 01 Žilina
2. Obvodný úrad životného prostredia, Nám. A.Hlinku 74, 034 01 Ružomberok
3. ŠOP SR – Správa NP Nízke Tatry, Zelená 5, 974 01 Banská Bystrica
4. ŠOP SR, Lazovná 10, 974 01 Banská Bystrica
5. MP SR, odbor štátnej správy LHaP, Dobrovičova 12, 812 66 Bratislava
6. SIŽP - inšpektorát ŽP, odbor IOPaK, Legionárska 5, P.O.Box 163, 012 05 Žilina